در «قفسه‌کتاب» جام‌جم بخوانید:
چند کلمه علیه فراموشی

گپ‌وگفت با حمید سحری، کارتونیست ورزشی
هنوز بهترین کارم را نکشیده‌ام

جام‌جم
روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
www.jamejamdaily.ir
سه‌شنبه ۲۵ آذر ۱۳۹۹ | ۲۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ویکم - شماره ۵۸۲۹ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Tuesday - December 15, 2020

۴

رئیس جمهوری در نشست خبری خود اعلام کرد دولت دوازدهم می‌تواند در ماه‌های آینده نمره قابل قبولی بگیرد

روحانی: آنچه وعده دادیم عمل کردیم

۲

بررسی واژگان و عبارات تازه‌ای که کووید-۱۹ وارد زبان و ادبیات فارسی کرده است

شیوع کرونا در زبان فارسی

عکس: ایرنا | ۱۱ - ۱۰ |

برگزاری حضوری امتحانات نهایی دانش‌آموزان بار دیگر ترس از آزمون و کرونا را به هم گره زد

امتحان دوباره کرونا

امتحانات نهایی دانش‌آموزان کلاس دوازدهم و پیش‌دانشگاهی‌های نظام قدیم حضوری برگزار می‌شود. این خبری کوتاه بود اما اضطراب برخی دانش‌آموزان و والدین‌شان را بیشتر کرد، چراکه آنها این روزها نهایت تلاش خود را برای مبتلا نشدن به کرونا، به کار می‌گیرند و حضور یکی از اعضای خانواده در محل برگزاری آزمون، می‌تواند زحمت‌های آنها را بی‌نتیجه کند...

۱۸

ویژه‌ها

گفت‌وگو با میت رامنی، سناتور آمریکایی و نامزد سابق حزب جمهوریخواه در سال ۲۰۱۲

ترامپ وجهه آمریکا را خراب کرده است

- با ادعای ترامپ در خصوص تقلب در انتخابات ۲۰۲۰ مخالف هستم
- چالش‌های پیش روی آمریکا زیاد است

۸

بیشتر بخوانید

مهدی غضنفری، وزیر اسبق صمت در گفت‌وگو با جام جم

منابع و درآمدهای ارزی پاشنه‌آشیل بودجه است

۳

گفت‌وگو با تهیه‌کنندگان بخش‌های مختلف برنامه شب‌های هنر شبکه ۴

شب‌نشینی با هنر

۶

دلیل تخریب قلعه تاریخی فیروزآباد یزد در جریان سیل اخیر شهرستان ابرکوه چه بود؟

تاریخ را آب برد

۱۶

کافه میرداماد

گفت‌وگو با دکتر جعفر بای درباره رفتار در شرایط دشوار

چقدر جای آگاهی خالیست!

۲۰

یادداشت

ایران حق دریافت خسارت دارد

جواد منصوری

تحلیلگر مسائل بین‌الملل

آقای رئیس جمهوری روز گذشته در نشست خبری خود در پاسخ به سوالی پیرامون دریافت خسارت از آمریکا در صورت بازگشت به برجام گفتند که فعلا در مقام دریافت خسارت یا تعیین پیش‌شرط برای ایالات متحده برای بازگشت به برجام نیستیم و اگر آمریکا به این معاهده برگردد برای ما کفایت می‌کند. طرح چنین سخنانی از سوی رئیس جمهوری البته مسبوق به سابقه است و ایشان قبلا هم در این باره گفته بودند که آمریکا با یک امضا از برجام خارج شد و با یک امضا می‌تواند به برجام برگردد. واقعیت این است در چنین شرایطی اگر قرار بر این باشد که به‌واسطه بازگشت احتمالی دولت ایالات متحده آمریکا هیچ مطالبه خسارت و تعیین پیش‌شرطی و توبیخی صورت نگیرد، این در واقع یک نوع چراغ سبز به آمریکاست که از این پس هم می‌تواند هر نوع رفتاری با ما داشته باشد و ما هم در نقطه مقابل ناتوان خواهیم بود که به لحاظ حقوقی، سیاسی، اقتصادی با اقدامات دولت آمریکا مقابله کنیم. چنین شرایطی دولتمردان ما را در ایفای وظایف خود در قبال دفاع از حق و حقوق ملت ایران با مشکلات بزرگی مواجه خواهدکرد.

منطقی نیست که یکی از طرف‌های برجام بدون انجام تعهدات خود از این معاهده خارج شود و حتی فراتر از آن نه تنها تحریم را لغو نکند، بلکه آن را تشدید کند و خسارات اقتصادی فراوانی را بر ملت و دولت ایران تحمیل کند اما صرف امضای مجدد قرارداد، زمینه را برای بازگشت همراه با نادیده‌گرفتن حق و حقوق ایران فراهم کند.

به هر صورت ایران نفعی از این معاهده نبرده و حضورش در برجام و خروج آمریکا از این معاهده هم شرایط را به لحاظ اقتصادی و سیاسی برای ما با توجه به تشدید تحریم‌ها دشوار کرده‌است. اتخاذ این رویکرد از سوی دولت، مطابق با عرف بین‌الملل نیست زیرا براساس قواعد و قوانین بین‌الملل امکان شکایت و اقامه دعوا در این زمینه برای ما فراهم است و ما باید از طریق رسمی و قانونی در مجامع بین‌الملل شکایت خود را پیگیری کنیم.

این رویه حتما باعث دفاع از حقانیت ملت ایران است و نباید آن را نادیده گرفت.

نکته

عدالت آزمون‌های حضوری

ابراهیم سحرخیز

معاون پیشین وزارت آموزش و پرورش

عدالت اجتماعی حکم می‌کند که امتحانات نهایی به‌صورت حضوری برگزار شود. نمی‌توان امتحان نهایی را به شکل دیگر یا به‌صورت غیرحضوری برگزار کرد. شاید بتوان زمان برگزاری امتحانات را به تعویق انداخت؛ اما نمی‌توان امتحانات نهایی را که نمره آن تاثیر مستقیمی روی کنکور سراسری دارد، به‌صورت غیرحضوری برگزار کرد. بنابراین تنها روش برگزاری، برگزاری امتحانات به‌صورت حضوری است.

ممکن است برخی پیشنهاد دهند تا امتحانات به‌صورت آنلاین برگزار شود، اما باید توجه داشت که به این شکل عدالت اجتماعی رعایت نمی‌شود، چراکه نقص‌های زیادی برای برگزاری آزمون به‌صورت آنلاین وجود دارد. امکان دارد سؤالات و جواب‌ها به‌دلیل غیرحضوری بودن آزمون توسط دانش‌آموزان لو برود. برای برگزاری آزمون به‌صورت آنلاین به برنامه‌ای جامع نیاز است که در شرایط کنونی به آن دسترسی نداریم به همین دلیل اگر بخواهیم آزمون را آنلاین برگزار کنیم باید برای هر دانش‌آموز یک مراقب بگذاریم.

علاوه بر این نباید فراموش کرد که برخی دانش‌آموزان در شهرهای محروم کشور، بستر مناسبی برای اتصال به اینترنت ندارند. برخی دیگر از دانش‌آموزان نیز ممکن است ابزاری مانند گوشی هوشمند یا رایانه نداشته باشند و عملا نتوانند در آزمون نهایی که به‌صورت آنلاین برگزار می‌شود، شرکت کنند. همه اینها لزوم برگزاری امتحانات نهایی به‌صورت حضوری را نشان می‌دهد.

برای این که امتحانات نهایی سلامت برگزار شود، باید مسائلی را رعایت کرد. توجه به پروتکل‌های بهداشتی تنها راه برقراری سلامت دانش‌آموزان است. بهتر است وزارت آموزش و پرورش، در هر شعبه برگزاری آزمون از ۵۰ تا ۶۰ دانش‌آموز امتحان بگیرد. افزایش تعداد شعب برقراری امتحان پیشنهاد دیگری است. امتحان گرفتن هر دانش‌آموز در مدرسه خود یا در مدارس روستای خود، می‌تواند سلامت روان او را تامین کند. چیدن نیمکت‌ها به فاصله دو متر از یکدیگر می‌تواند گزینه مناسب دیگری باشد. تعداد دانش‌آموزانی که امتحان نهایی دارند، زیاد نیست، اما برقراری سلامت آنها مهم است. شاید برقراری همه این شرایط هزینه‌بر باشد، اما برگزاری امتحانات نهایی یک حلقه از زنجیره آموزشی کشور است؛ حلقه بعدی، کنکور سراسری است و حلقه بعد از آن، ورود به دانشگاه است؛ بنابراین نمی‌توان به برگزاری امتحانات نهایی بی‌توجه بود.

تلنگر

خانه‌های گرم و ناامن

علیرضا رأفتی

روزنامه‌نگار

گرمخانه یک ترکیب وصفی است به معنای خانه‌ای که گرم است. کسی که شب به گرمخانه پناه می‌برد و آنجا می‌خوابد یعنی از «خانه» و تمام آنچه خانه می‌انگاریم‌اش صرفا «گرم» بودن را توقع دارد. کسی که شب برای خوابیدن به گرمخانه رفته یا برده می‌شود یعنی اگر جایی باشد که صرفا گرم باشد به آن می‌گوید: خانه. گرمخانه‌ها، خوابگاه‌هایی موقتی بوده که مجهز به تختخواب و پتو و سرویس بهداشتی و حمام، که شب‌ها به افراد بی‌خانمان یا معتاد یا کارتن‌خواب پناه می‌دهند. عضوی از شورای شهر تهران اخیرا گفته که در حال حاضر تنها سه دهک از جامعه بالای خط فقر هستند. یعنی هفت دهک دیگر سریده‌اند و رفته‌اند زیر خط فقر و از بالا فقط یک خط صاف قابل مشاهده است! تعداد افرادی که در دهک‌ها قرار دارند از نظر شماره برابر نیستند و حتی اگر مثل هر توزیع طبیعی دیگر نگاه کنیم، توزیع جمعیتی در دهک‌ها یک منحنی توزیع نرمال است که سه دهک بالای خط فقر بخش کوچکی از آن را تشکیل می‌دهند. با این حال حتی اگر تراکم جمعیتی هر دهک را برابر در نظر بگیریم، به این می‌رسیم که حداقل ۷۰ درصد جامعه زیر خط فقر قرار گرفته‌اند. یعنی حداقل ۷۰ درصد سفره‌ها آب رفته و ۷۰ درصد سرپرستان خانوار از شرم جیب خالی آب شده‌اند.

گزاره دیگری که این عضو شورای شهر تهران نقل کرده است، مربوط می‌شود به آمار جرایم و آسیب‌های اجتماعی که بیشتر شده و آمار مراجعه به گرمخانه‌ها دو برابر قبل شده است.

حالا با مشکلی مضاعف مواجهیم. افزایش پذیرش گرمخانه یعنی افزایش تراکم جمعیتی افراد بی‌خانمانی که هر کدام صبح تا بعدازظهر را در نقطه آلوده‌ای از شهر سپری کرده و حالا کنار هم جمع شده‌اند در تراکمی دو برابر قبل از کرونا. این در حالی است که ستاد مقابله با کرونا هر روز محدودیت‌ها را بر مردم عادی تنگ‌تر از روز قبل کرده و در تلاش است تعاملات و تماس حضوری مردم با یکدیگر را به حداقل برساند تا زنجیره انتقال ویروس قطع شود. اما اوضاع در گرمخانه‌هایی که طبق گفته عضو شورای شهر، رجوع به آنها دو برابر شده چگونه است؟

از طرفی طبق گزارش‌های سازمان بهداشت جهانی و کارشناسان سلامت در حوادث و بلایا از سراسر جهان، شیوه ایمن‌سازی افراد معتاد و بی‌خانمان با افراد معمولی متفاوت است. پژوهشی که در ایالات متحده آمریکا در ابتدای شیوع کرونا انجام گرفت نشان داد با توزیع بسته‌های بهداشتی و ضدعفونی‌کننده بین افراد معتاد و بی‌خانمان، آمار مسمومیت با الکل بین آنها بیشتر شده است. حال آن که مسمومیت با الکل علائمی مشابه کرونا دارد و این یعنی بار مضاعف روی دوش کادر درمان و انجام تست کرونا.

کارشناسان سلامت در حوادث و بلایا، هر نوبت شیوه‌های نوینی را برای ایمن‌سازی قشر معتاد و بی‌خانمان ارائه می‌دهند و ما هر نوبت دل‌مان شور هموطنان بی‌خانمانی را می‌زند که تراکم‌شان در گرمخانه‌ها دو برابر شده است.

گفت‌وگو

روایت مرتضی نبوی از مباحثه رهبر انقلاب و هاشمی درباره مذاکره با آمریکا

هاشمی: جوابی برای استدلال رهبری نداریم

گروه سیاسی

سید مرتضی نبوی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگویی با اشاره به احتجاج رهبر معظم انقلاب با مرحوم آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی درباره مواضع مرحوم هاشمی در خصوص آمریکا ناگفته‌هایی از این مطالب را تشریح کرد.

نبوی در گفت‌وگو با تسنیم با اشاره به سخنانی که مرحوم هاشمی در مصاحبه سال ۹۱ خود با فصلنامه مطالعات بین‌المللی درباره مذاکره با آمریکا داشت، گفت: رهبر انقلاب در همان زمان و پس از دیدار اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام با ایشان، خطاب به هاشمی فرمودند «این حرف‌های شما در این برهه سبب سوءاستفاده دشمن شد.»

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در توضیح این موضوع ادامه داد: در سال ۹۱ که دوره جدید مجمع تشخیص مصلحت نظام بود، همه اعضا خدمت رهبر معظم انقلاب رسیدیم. بعد از آن که جلسه رسمی تمام شد از آنجاکه پیش از آن، آقای هاشمی در مصاحبه‌ای با یک فصلنامه مواضعی درباره مذاکره و رابطه با آمریکا گرفته بودند که موجب سوءاستفاده در داخل و خارج شده بود، حضرت آقا در آن جلسه تذکر دادند و خطاب به آقای هاشمی فرمودند این موضع شما سبب سوءاستفاده دشمن شد.

نبوی افزود: آقا در این جلسه با تأکید ضمنی بر ضرورت مواجهه عقلانی و هوشمندانه با آمریکا فرمودند، این روزها درباره صحبت‌های آقای هاشمی بحث‌هایی پیش آمده که خواستم در این جلسه عرض کنم برای این کار (صحبت‌های آقای هاشمی) بدترین وقت ممکن انتخاب شد. البته ما درباره نظریه مذاکره یا عدم مذاکره با آمریکا با آقای هاشمی سال‌هاست بحث داریم و از زمان ریاست جمهوری ایشان در این زمینه بحث می‌کردیم. اما اظهاراتی که آقای هاشمی اخیرا کردند، نبایستی انجام می‌شد، چراکه الآن آمریکایی‌ها در مقابل ما جبهه گرفته‌اند، اقدامات و تحریم‌هایشان را تشدید کردند و امید آنها این است که این تحریم‌ها ما را به عقب‌نشینی وادار می‌کند.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام افزود: درواقع آقا در ضمن بیاناتشان به آقای هاشمی تذکر دادند که این طور دم از ضرورت مذاکره و رابطه با آمریکا زدن، سیگنال چند پارچگی و انشقاق در طرف ایرانی و همچنین ضعف و استیصال ایران را به طرف مقابل می‌فرستد و باعث می‌شود روحیه دشمن تقویت و به کسب امتیازات زیاد از ایران امیدوارتر شود و نفعی برای ایران در این بین نباشد، لذا این اصولا خلاف مقتضای تشخیص مصلحت است. به عبارت روشن‌تر در این نحو موضع‌گیری، مصلحتی برای ملت و کشور نیست.

نبوی اظهار کرد: مقام معظم رهبری در ادامه نکته بسیار مهمی گفتند که به نظرم تعیین‌کننده است. ایشان اشاره کردند در زمان ریاست جمهوری آقای هاشمی این بحث در شورای عالی امنیت ملی -که خود آقای هاشمی ریاستش را به عهده داشت- مطرح شده بود. صورت مذاکرات برای آقا می‌آید که در آن منافعی در رابطه با آمریکا قید شده بود. آقا گفتند با آقای هاشمی در این باره جلسات متعددی صحبت شده و حتی صدای آقای هاشمی هم همان طور که خودش می‌داند، ضبط است که در شورای عالی امنیت ملی گفته‌اند آیت‌ا... خامنه‌ای در رد مواضع ما در زمینه نحوه عمل در برابر آمریکا استدلال‌هایی دارد که ما جواب آن استدلال‌ها را نداریم.

نبوی ادامه داد: آقای هاشمی در همان جلسه این نقل قول آقا را تأیید کردند. یعنی گفتند بله من این حرف را زده‌ام (که جوابی به استدلال‌های شما نداریم.) آقا بر همین اساس ادامه دادند پس مشخص است که این حرف‌های ما بر مبنای استدلال است، نه بر مبنای عصبیت و عصبانیت و پای‌بندی به امور موهوم و این را خود آقای هاشمی هم می‌دانند.